

Învățăături de Chögyal Namkhai Norbu
Compile și editate de John Shane

CRISTALUL ȘI CALEA LUMINII

Sutra, Tantra și Dzogchen

Traducerea din limba engleză:

GABRIELLA SCHNEIDER

EDITURA HERALD
București

CUPRINS

Nota editorului la ediția Snow Lion	7
Cele Șase Versuri Vajra	13
1. Nașterea, copilăria și educația mea; cum am ajuns să îl întâlnesc pe principalul meu maestru	17
2. O perspectivă introductivă: învățăturile <i>Dzogchen</i> și cultura Tibetului	28
3. Despre cum maestrul meu, Changchub Dorje, mi-a dezvăluit ce înseamnă cu adevărat Introducerea Directă	33
4. Relația dintre <i>Dzogchen</i> și diferitele niveluri ale Căii Budiste	43
5. Cu cei doi unchi ai mei care au fost maeștri <i>Dzogchen</i>	61
6. Baza	93
7. Calea	114
8. Fructul	159
Anexa 1	
A. Cele Trei Principii ale lui Garab Dorje privind învățăturile <i>Dzogchen</i>	181
B. Cheia Grupelor de Trei în învățăturile <i>Dzogchen</i>	181
C. Rezumat al celor Trei Metode	184
D. Principalele practici ale celor Trei Serii ale învățăturilor <i>Dzogchen</i>	188
Anexa 2	
Schiță biografică a autorului	193
Anexa 3	
Comentarii la planșe	199
Note	206
Alte publicații ale lui Chögyal Namkhai Norbu	221
Comunitatea <i>Dzogchen</i>	226
Index	228

Această carte este dedicată maestrului meu, Changchub Dorje, și unchilor mei, Ogyen Tendzin și Khyentse Chökyi Wangchug, și spre folosul tuturor ființelor înzestrate cu darul simțirii.

Namkhai Norbu

NOTA EDITORULUI LA EDIȚIA SNOW LION

În 1980, când am fost invitat să lucrez împreună cu Chögyal Namkhai Norbu la scrierea unei cărți în limba engleză despre *Dzogchen*, am apreciat că proiectul va dura aproximativ un an. În final, însă, au trecut patru ani până la definitivarea lui, iar volumul *Cristalul și Calea Luminii* nu a fost publicat, de fapt, înainte de 1986. Acum, când Snow Lion Publications se pregătește să lanseze în Statele Unite o ediție nouă, revizuită și actualizată, a acestei scrieri, merită reamintit faptul că, atunci când lucrarea de față a fost publicată pentru prima oară, nu existau cărți despre *Dzogchen* accesibile cititorului occidental obișnuit. În plus, Chögyal Namkhai Norbu era practic singurul lama tibetan dispus pe atunci să predea în mod public *Dzogchen* celor din Occident. Atitudinea sa extraordinar de generoasă față de ceea ce în multe cercuri se considera a fi o învățătură rezervată câtorva aleși avea la bază marea lui înțelepciune și clarviziune, căci el a prevăzut limpede enorma creștere a interesului pentru budismul tibetan în anii care urmau să vină. Era perfect conștient de faptul că în inimile unui număr tot mai mare de oameni exista o imensă sete după o învățătură, pe care să o poată practica în mijlocul vieții lor agitate, într-o lume ce părea a se mișca tot mai repede, cu fiecare an care trecea, și a știut, din proprie experiență, că *Dzogchen* este învățătura care corespunde în mod ideal nevoilor lor.

După cum s-a adeverit, intuiția lui Rinpoche, privind modul în care se vor desfășura lucrurile, a fost extrem de corectă, și interesul pentru învățăturile spirituale autentice, care a crescut atât de repede în Vest, a făcut ca lucrarea *Cristalul* să devină un mare succes editorial. Acest succes surprinzător pare și mai impresionant în condițiile în care, privind retrospectiv, se poate spune că Tibetul și budismul tibetan erau în acel timp subiecte relativ obscure și că învățăturile *Dzogchen* însele – care constituie subiectul acestei cărți – nu erau deloc cunoscute, nici măcar în rândul celor deja interesați de budism.

Desigur că acum, pe măsură ce ne apropiem de sfârșitul secolului și de începutul unui nou mileniu, Tibetul este o temă la modă și există multe cărți disponibile care tratează fiecare aspect al budismului tibetan, inclusiv *Dzogchen*, care a încetat să fie un subiect obscur, cunoscut doar de câțiva tibetologi.

Apariția altor cărți pe aceeași temă nu pare, însă, să fi diminuat interesul inițial pentru *Cristalul și Calea Luminii*, ivit odată cu prima sa ediție: cartea a continuat să atragă noi cititori și am avut bucuria să o vedem de-a lungul anilor tipărită în diferite ediții, de mai multe edituri. Această realizare a fost o sursă de mare satisfacție pentru Rinpoche și pentru mine – după cum a fost și faptul că am văzut-o treptat tradusă până acum în mai bine de o duzină de limbi, inclusiv în cehă, franceză, germană, italiană, polonă, rusă (patru ediții samizdat diferite), spaniolă – și, poate cel mai surprinzător, în chineza mandarină.

Lucrarea a fost inițial compilată după transcrierile bazate pe casetele cu învățăturile orale transmise de Chögyal Namkhai Norbu în cadrul unor retrageri și prelegeri, ținute în diferite zone ale lumii între 1979 și 1986, ca și după notițele pe care le-am luat eu însumi la prelegerile care nu au fost înregistrate „oficial”. Include, totodată, material provenit din conversațiile private pe care le-am

avut cu Rinpoche de-a lungul anilor în care am călătorit cu el prin lume, fiind adesea traducătorul lui.

Deși Rinpoche cunoștea bine limba engleză, el a preferat în general până târziu, în 1984, să predea în limba italiană – limba occidentală care îi era pe atunci cea mai familiară. Obișnuia să spună câteva propoziții în italiană, după care făcea pauză spre a lăsa timp pentru traducerea lor în limba majorității auditoriului său – oricare ar fi fost aceea. Desigur, când se afla în Italia, publicul său, în majoritatea lui, nu ar fi avut nevoie de traducere, dar Rinpoche făcea totuși pauze în discursurile sale, pentru a lăsa timp traducerii în limba engleză pentru cei care nu înțelegeau italiana.

Prin urmare, această carte nu ar fi existat fără efortul susținut al celor care, de-a lungul anilor, au tradus, înregistrat și transcris învățăturile lui Rinpoche. Deși traducерile spontane din timpul seminariilor au fost adesea inspirate, iar transcrierile ulterioare ale discursurilor au fost în mod scrupulos fidele față de materialul înregistrat pe casete, ceea ce a apărut în final în paginile imprimare ale transcrierilor lăsa mult de dorit atât în ceea ce privește claritatea sensului, cât și în ceea ce privește coerența limbajului.

În consecință, una dintre principalele sarcini ale editorului a fost să redea întregul material utilizat în carte într-o engleză scrisă corectă și să asigure consistența vocabularului și respectarea normelor gramaticale, care erau deficiente în transcrierile originale.

Dincolo de toate acestea, însă, din volumul mare de învățături transcrise, tratând în detaliu teme diferite, trebuia concepută o structură globală a cărții, care să reflecte structura inerentă a învățăturilor ca întreg, fără a se pierde din specificitatea stilului oral de predare al lui Rinpoche. M-am străduit să realizez acest lucru optând pentru alternarea, în carte, a învățăturilor propriu-zise cu istorioare captivante și revelatoare, pe care Rinpoche însuși le folosește atât de eficient pentru a ilustra respectivele învățături. Acesta a fost modul efectiv în care discursurile lui Rinpoche au

fost structurate; sper ca acest mod de prezentare să redea calitatea extrem de directă și personală a învățăturilor lui Rinpoche.

Am menționat mai sus că am avut nevoie de patru ani în loc de unul pentru a scrie această carte, iar motivul acestei întârzieri este legat de faptul că, nefiind niciodată pe deplin mulțumit de rezultat, am revizuit în repetate rânduri manuscrisul. Când i-am cerut sfatul, Rinpoche mi-a sugerat să alcătuiesc o carte pe care mama mea – o femeie inteligentă, educată și cultivată, care însă nu știa nimic despre budism – ar înțelege-o și ar găsi-o folositoare. Este ceea ce am încercat să fac.

Când am început să lucrez la acest proiect, am dorit să includ tot ceea ce a predat Rinpoche, fără a lăsa nimic pe dinafară, și această ambiție a făcut ca prima versiune integrală a cărții să fie cam de cinci ori mai lungă decât versiunea publicată în final. Am realizat treptat că nu de o carte care să cuprindă tot ceea ce Rinpoche a predat vreodată era nevoie, ci mai curând de una care să conțină din învățăturile lui atât cât este necesar spre a oferi cititorului exact ceea ce trebuie să știe. După ce am realizat acest lucru, cu fiecare rescriere a cărții, ea a devenit tot mai scurtă și mai simplă, până când a ajuns la forma pe care o are în prezent. Deoarece cartea se adresează atât cititorului de rând, cât și omului de știință sau discipolului, am încercat pe cât posibil să evit aglomerarea textului cu prea multe note de subsol și am inclus o serie de ilustrații explicate, spre a-i oferi cititorului, în timp ce asimilează informațiile – uneori complexe – conținute în partea teoretică a cărții, un sentiment autentic pentru cultura și arta tibetane.

Dacă am reușit într-o oarecare măsură în munca mea de editor, acest fapt s-a datorat răbdării extraordinare a lui Chögyal Namkhai Norbu, care mi-a consacrat o bună parte din timpul său pentru explicații amănunțite și clarificări. Dar pentru eventualele erori sau accente greșite, care este posibil să mai fi rămas în text, îmi asum, desigur, întreaga răspundere.

În afară de cei care au muncit la traducerea și transcrierea discursurilor lui Rinpoche, mulți prieteni și colegi au ajutat la alcătuirea acestei cărți. Doresc să-i menționez aici nominal pe unii dintre aceștia și să le mulțumesc. Brian Beresford (care în momentul de față nu mai este, din păcate, printre noi), Jill Purce și Nancy Simmons au adus, pe lângă mulți alții, contribuții importante la definitivarea volumului în ediția inițială.

În pregătirea acestei ediții revizuite și actualizate pentru Snow Lion Publications, sfaturile și sugestiile colegilor mei de la Comitetul Internațional de Publicații al Comunității *Dzogchen*, Adriano Clemente și James Valby, au fost de neprețuit, la fel cum au fost comentariile multor alți traducători, care au transpus de-a lungul anilor cartea în diverse limbi și care mi-au atras atenția asupra părților ei dificile. Mai ales Elias Capriles din Merida, Venezuela, traducătorul în limba spaniolă, a ridicat probleme foarte importante care au fost încorporate în textul și în notele de subsol ale acestei noi ediții.

A devenit un lucru obișnuit ca autorii și editorii să mulțumească partenerilor de viață pentru „sprijinul și încurajarea lor permanentă”, motiv pentru care îmi este dificil să găsesc cele mai potrivite cuvinte de mulțumire pentru soția mea fără a părea că recit o formulă uzuală. Însă soția mea, Jo, merită, într-adevăr, mai mult decât atât. M-a însoțit în toate călătoriile prin lume pe care le-am făcut cu Rinpoche în timp ce scriam această carte și a fost alături de mine, pas cu pas, de-a lungul celor patru ani în care am rescris-o în repetate rânduri, ca și în decursul săptămânilor care mi-au fost necesare să revăd încă o dată manuscrisul pentru această nouă ediție. Chiar nu îmi pot imagina cum aș fi putut duce la capăt acest proiect fără ajutorul ei.

În final, și cel mai important, trebuie, desigur, să-mi exprim recunoștința față de Rinpoche însuși, care m-a invitat să lucrez cu el la această carte și căruia îi mulțumesc pentru toată bunăvo-

ința și răbdarea de care a dat dovadă în momentele în care proiectul se materializa. Conștient fiind că eu sunt doar unul dintre numeroșii săi studenți din toată lumea care îi solicită timpul și energia, faptul că este capabil să ne ofere tuturor, cu atâta compasiune, statornicia sa îndrumare constituie pentru mine un izvor de nesfârșită admirație.

În prefața ediției originale am scris:

În această vreme de crize apăsătoare pentru umanitate, este de cea mai mare importanță ca vechile tradiții de înțelepciune care conduc la transformarea individului să fie păstrate și transmise limpede, căci ele contribuie major la acea transformare pașnică a societății de care depinde supraviețuirea în viitor a speciei și a planetei noastre. Sper ca și colaborarea cu Chögyal Namkhai Norbu la această carte, un mare privilegiu de care am avut șansa să mă bucur, va avea cu adevărat un rol, oricât de mic, în marele efort de a pune capăt conflictelor și neînțelegerilor, în a încuraja pacea și eliberarea de suferință a tuturor făpturilor.

Aceste cuvinte și sentimentele pe care [ele] le exprimă sunt astăzi la fel de valabile ca atunci când le-am scris, și sunt fericit să închei cu ele introducerea la noua ediție a *Cristalului*.

M-am străduit cât am putut ca lucrarea *Cristalul și Calea Luminii* să reprezinte fidel învățăturile lui Rinpoche. Dar vă rog să nu uitați că nicio carte nu poate înlocui primirea învățăturilor *Dzogchen* de la un maestru pe deplin calificat. Fie ca cei care nu au avut încă parte de un astfel de „prieten spiritual” adevărat să aibă norocul să-l întâlnească.

Să fie de bun augur!

John Shane

Noaptea lunii pline, noiembrie 1999

CELE ȘASE VERSURI VAJRA

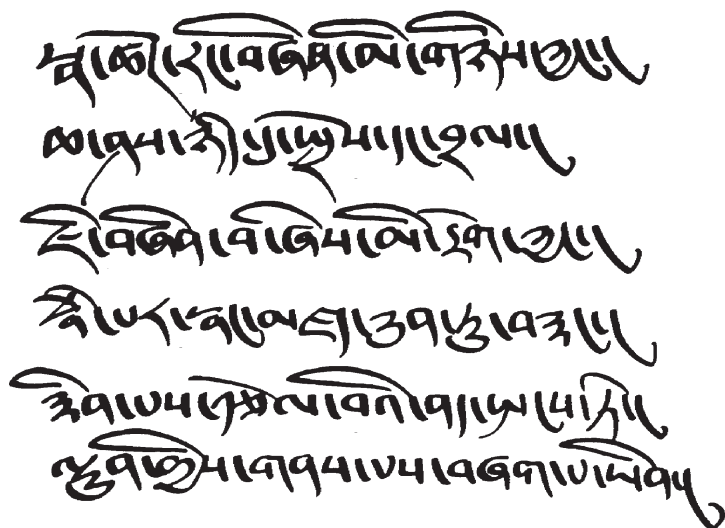
Deși fenomenele aparente
se manifestă ca diversitate,
totuși, această diversitate este non-duală,
și din toată multiplicitatea
de lucruri individuale care există
niciunul nu poate fi îngrădit într-un concept limitat.

Liberi de capcana oricărei tentații
de a spune că lucrurile „sunt așa” sau că „sunt altfel”,
devine limpede că toate formele manifestate
sunt aspecte ale infinitului fără de formă,
și, inseparabile de el,
sunt în sine înseși perfecte.

Înțelegând că totul este în sine perfect de la începuturi,
boala strădaniei după orice dobândire se vindecă de la sine,
și doar rămânând în starea naturală așa cum este ea,
prezența contemplației non-duale
răsare spontan, continuu.

Cele Șase Versuri *Vajra* sau, și mai exact, „Cele Șase Rânduri *Vajra*”, deoarece textul original tibetan constă din numai șase rânduri, conțin un rezumat perfect al învățăturilor *Dzogchen*. Traducerea lor în limba engleză aparține lui Brian Beresford și John Shane, într-o interpretare destul de liberă pe baza explicațiilor orale ale lui Chögyal Namkhai Norbu. Ilustrația de mai jos ne arată cele Șase Versuri în scrisul cursiv tibetan *Umed*, caligrafiate de

Chögyal Namkhai Norbu. Textul de bază al acestei cărți poate fi considerat în întregimea lui un comentariu al acestor Șase Versuri, care constituie conținutul tantrei *Trashipai Pal Rigpai Khujug Tantra*, „Tantra Cucul Aducător-de-Noroc al Conștientizării Non-Duale (*rigpa*)”. Așa cum cucul este primul vestitor al primăverii, tot așa această tantra și aceste versuri sunt vestitorii trezirii spirituale ce va veni.

Text caligrafiat de Chögyal Namkhai Norbu

OMAGIU CELOR TREI RĂDĂCINI

Namo Guru Bhya!

Namo Deva Bhya!

Namo Dakini Bhya!

OMAGIU ÎNVĂȚĂTURILOR *DZOGCHEN*

Întocmai precum soarele răsare pe cer, tot astfel,
fie ca Marea Comoară Secretă a tuturor Celor Victorioși*,
suprema învățătură *Dzogchen*,
să răsară și să se răspândească în toate tărâmurile!

Padmasambhava

* Expresia „Cei Victorioși” se referă la cei care au depășit condiția dualistă. (*N. tr.*)

Litera tibetană „A” de culoare albă, simbol al stării primordiale

1

NAȘTEREA, COPILĂRIA ȘI EDUCAȚIA MEA; CUM AM AJUNS SĂ ÎL ÎNTÂLNESC PE PRINCIPALUL MEU MAESTRU

De la începutul începuturilor
infinitul număr de ființe care există,
au drept condiție esențială înnăscută
starea perfect pură a unei ființe iluminate;
știind că acest lucru este adevărat și pentru mine,
mă dedic realizării supreme.

*Rânduri despre Bodhicitta, scrise de Longchenpa
(1308–1363), exprimând conceptul Bazei în Anuyoga*

Se spune că la nașterea mea, în localitatea Geug, districtul Kongra din Derghe, situată în Tibetul de Est, în luna a zecea a anului Tigrului de Pământ (decembrie 1938), tufele de trandafiri de lângă casa părinților mei au înflorit, deși era iarnă. Doi dintre unchii mei au venit imediat în vizită. Ei fuseseră discipolii unui mare maestru, Adzam Drugpa, care murise cu câțiva ani în urmă, și acum ajunseseră ei înșiși maeștri *Dzogchen*. Credeau cu tărie că eu sunt o reîncarnare a maestrului lor, atât datorită celor împărtășite de acesta înainte de a muri, cât și pentru faptul că lăsase moștenire niște bunuri aparte unui fiu, care, spusese el, urma să se nască părinților mei după moartea sa. La vârsta de doi ani am fost recunoscut oficial ca reîncarnare de către un înalt *trulku* al școlii *Nyingmapa*¹, care mi-a dăruit câteva haine. Nu îmi amintesc multe

amănunte din cele petrecute atunci, știu însă că după aceea am primit o mulțime de cadouri.

Mai târziu, la vârsta de cinci ani, am fost recunoscut, de către cel de-al șaisprezecelea *Karma* și de către Situ Rinpoche de atunci, ca fiind încarnarea minții unui alt mare maestru, care fusese la rândul lui reîncarnarea fondatorului statului Bhutan modern, și a cărui genealogie au constituit-o *Dharmaraja* sau *Chögyal*², conducătorii temporali și spirituali ai aceluia stat până la începutul secolului al XX-lea. Pe măsură ce creșteam, am primit, așadar, o sumedenie de nume și titluri, multe dintre acestea fiind foarte lungi și de rezonanță. Eu nu le-am folosit însă niciodată, preferând întotdeauna numele pe care părinții mi l-au dat la naștere, Namkhai Norbu, care este, în felul lui, un nume destul de special. *Norbu* înseamnă „giuvaer”, și *Namkhai* înseamnă „al cerului” sau „al spațiului”. În tibetană folosirea genitivului este neobișnuită, însă părinții mei au ales acest nume întrucât, deși aveau patru fete minunate, își doriseră de multă vreme un fiu.

Aspirația aceasta a fost atât de puternică, încât au apelat la serviciile unui călugăr, care să o invoce vreme de un an întreg pe Tara (a se vedea ilustrația de la pagina 21), rugând-o să le îndeplinească dorința. Acest călugăr a devenit și tutorele surorii mele. În cele din urmă, a avut un vis pe care l-a interpretat ca fiind un semn favorabil. Se făcea că o plantă minunată crescuse chiar în fața vetrei din casa părinților mei, și din ea a înflorit o superbă floare galbenă, care s-a deschis și s-a făcut foarte mare. Călugărul a fost sigur că semnul indică nașterea unui băiat. Mai târziu, când m-am născut, părinții mei au fost atât de fericiți încât au avut sentimentul că sunt un dar al cerurilor. De aceea m-au numit „Giuvaer al Spațiului”, și acesta este numele pe care l-am purtat mereu.

Părinții mei au fost întotdeauna foarte buni cu mine, iar eu am devenit un băiețel la fel de neastâmpărat ca oricare altul. Am învățat să scriu și să citesc acasă. Copil mic fiind, am visat adesea că merg cu

viteză mare în interiorul a ceva ce mie mi se părea că este un tigru, o fiară cu un răget bizar. Nu văzusem niciodată un mijloc de transport motorizat, căci pe vremea aceea nu exista niciunul prin părțile noastre din Tibet. Desigur, mai târziu am ajuns să călătoresc de multe ori cu mașina, și atunci mi-am dat seama că aceasta era ceea ce văzusem în visele mele. Primul camion l-am văzut ca adolescent, într-o noapte când, călărind pe coasta unui munte, am văzut în vale autocamioane trecând pe noul drum chinezesc.

Farurile din spate ale camioanelor uriașe aruncau o lumină roșie strălucitoare, și m-am gândit că au luat foc. De asemenea, am visat obiecte zburătoare ciudate incandescente care explodau provocând distrugerii teribile. Acum știu că ceea ce visam erau proiectile care se fabricau în alte părți îndepărtate ale lumii.

Uneori le jucam vecinilor niște feste care îmi produceau serioase neplăceri când tatăl meu se întorcea din călătoriile sale de serviciu. Mă bătea și eram foarte furios, încercând să mă răzbun pe vecinii care îi povestiseră ce-am făcut, făcându-le și mai multe șicane. Ceea ce îmi aducea, desigur, și mai multe neplăceri. De-abia sub influența bunicii mele am început să am mai multă considerație față de vecini. Ea fusese un discipol de-al lui Adzam Drugpa și s-a ocupat foarte mult de mine. Câteodată reușea să mă scape de pedeapsă împiedicându-i pe părinții mei să descopere ce am făcut. Îmi amintesc că odată am găsit cadavrul unui rozător uriaș numit marmotă. Neobservat de nimeni, am petrecut o după-amiază încântătoare jucându-mă cu creatura moartă, umplându-i corpul cu apă și învărtind-o deasupra capului. Când am luat însă jucăria cu mine în pat, bunica m-a prins. Știa că mama ar fi fost foarte supărată dacă ar fi aflat ce am făcut și că și-ar fi făcut griji să nu mă fi infectat cu vreo boală, așa că nu a spus nimănui nimic. Am găsit că este un gest foarte frumos din partea ei, și am iubit-o enorm. Când am văzut însă cum plânge încet din cauza purtării mele, când credea că dorm, am fost adânc mișcat și am

decis să-mi corectez comportamentul. Nu pot spune însă că am reușit vreodată să-mi înfrânez complet tentația de a face șotii.

Într-o bună zi, pe atunci aveam cinci ani, mă jucam în curte, când au apărut doisprezece călugări, toți îmbrăcați elegant. Locul în care trăiam era foarte izolat și aproape niciodată nu treceau pe acolo călători, astfel că am fost foarte surprins să-i văd. Nu aveam idee de ce veniseră. Au intrat în casă și puțin mai târziu am fost chemat și eu înăuntru. Am fost dus în cămăruța cu altar și îmbrăcat în haine fine de mătase. Nu am înțeles pentru ce m-au îmbrăcat astfel, însă m-am bucurat. Am stat apoi ore în șir pe un tron înalt pe care îl pregătiseră special pentru mine, timp în care ei au îndeplinit un ritual, după care au plecat. În sinea mea mi-am spus: „Bun, asta a fost tot”. Însă de atunci toți îmi aminteau întruna că sunt o reîncarnare și îmi arătau mare respect, astfel încât am realizat repede că nici vorbă de sfârșit, ci, dimpotrivă, totul abia începuse.

Am locuit acolo cu un maestru, un profesor care m-a pus să studiez serios zi și noapte până când am împlinit nouă ani. Aveam atât de multe lucruri de învățat, inclusiv toate regulamentele și rugăciunile mănăstirii. Un călugăr termină în mod normal o astfel de pregătire la nouăsprezece ani, eu însă am încheiat-o în întregime la opt ani, pentru că maestrul meu a fost foarte sever și nu mi-a lăsat deloc timp liber. Am fost însă și dotat în mod natural cu darul memoriei.

Latura mea neastâmpărată reușea totuși din când în când să iasă la suprafață. Îmi amintesc, de exemplu, că odată, când regele lua parte la o ceremonie militară în cursul căreia trebuia să stea pe cal nemișcat timp îndelungat în curtea din fața ferestrei mele de la primul etaj, m-am aplecat peste pervaz și i-am reflectat cu o oglindă razele soarelui în ochi, orbindu-l. Intenția mea, destul de nevinovată, a fost să-l ajut să depășească seriozitatea relativ apăsătoare a ceremoniei. Spre norocul meu, regele mă cunoștea pe atunci foarte bine, astfel încât nu s-a simțit deloc ofensat, ba chiar s-a amuzat el însuși de îndată ce și-a redobândit controlul.

Tara Verde. Există douăzeci și una de manifestări Sambhogakaya diferite ale lui Tara, o emanație feminină a lui Buddha Amitabha (aspect al lui Buddha primordial în Dharmakaya). Fiecare formă a lui Tara întruchipează un aspect particular al compasiunii. Tara Verde reprezintă aspectul activ, energic, al compasiunii, ea fiind protectoarea națională a Tibetului, în timp ce Tara Albă, de exemplu, întruchipează aspectul fertil, matern, al compasiunii. (Desen de Nigel Wellings.)